

УДК 336.14:332.1:330.341.1.014

Остапенко В.М.<sup>1</sup>

<sup>1</sup> доц. Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця

## **ФІНАНСУВАННЯ НАПРЯМІВ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

В умовах глобальних трансформацій та інтеграційних процесів посилюється роль держави у створенні сприятливих інституційних і фінансових умов для розвитку інноваційного середовища. Особливе значення у цьому контексті має державна підтримка проєктів регіонального розвитку, яка спрямована на зменшення диспропорцій між регіонами, забезпечення рівного доступу до фінансових ресурсів і формування основи для зростання конкурентоспроможності національної економіки. Використання коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу, дозволяє не лише зміцнити фінансову базу інноваційного розвитку, але й інтегрувати українські регіони у європейський економічний простір.

З метою практичної реалізації зазначених завдань у межах державної політики інноваційного розвитку було визначено основні напрями фінансування, кожен із яких має чіткі пріоритети та встановлені діапазони бюджетних асигнувань. Це дало змогу розподілити проєкти регіонального розвитку відповідно до стратегічних завдань інноваційної економіки та інвестиційної діяльності. У табл. 1 наведено розподіл проєктів регіонального розвитку, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від ЄС, у розрізі визначених напрямів та регіонів.

На основі поданих даних (табл. 1), можна провести аналіз розподілу проєктів регіонального розвитку за напрямами та регіонами. У напрямку формування інвестиційного клімату найбільшу кількість проєктів мають Львівська (3) та ЦОВВ (3), а мінімальна кількість проєктів спостерігається у Луганській, Волинській, Черкаській, і Харківській областях (0). Щодо підтримки підприємництва, лідерами є Львівська (4) і Тернопільська області (4), найменше проєктів у м. Київ, Луганській, Волинській і Чернівецькій областях (0). З розвитку інноваційної інфраструктури Львівська область є безперечним лідером (7 проєктів), тоді як у Луганській та м. Київ (0 проєктів). У промисловому інвестуванні найбільше проєктів має м. Київська (4) та Донецька (3) області. Спостерігається відсутність проєктів у багатьох регіонах, зокрема Вінницькій, Закарпатській та інших. Щодо загального розподілу проєктів за регіонами можна зауважити, що лідером за кількістю проєктів є Львівська область (найвища кількість проєктів (16) і відповідно отримує найбільше фінансування, завдяки розвитку всіх напрямів.

Таблиця 1 – Розподіл проєктів регіонального розвитку, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від ЄС: (Інноваційна економіка та інвестиції) за напрямками та регіонами

Регіон	1.1	1.2	1.3	1.4
Вінницька	1	2	1	0
Волинська	0	0	1	1
Дніпропетровська	1	2	2	1
Донецька	0	3	1	3
Житомирська	2	1	0	1
Закарпатська	0	1	2	0
Запорізька	2	1	1	0
Івано-Франківська	1	1	3	0
Київська	1	0	4	4
Кіровоградська	1	1	1	0
Луганська	0	0	0	2
Львівська	3	4	7	2
Миколаївська	0	2	3	2
м.Київ	1	0	0	0
Одеська	1	2	2	3
Рівненська	0	0	1	1
Сумська	1	2	1	3
Тернопільська	2	4	2	2
Харківська	0	0	1	1
Херсонська	2	1	1	0
Хмельницька	0	3	2	3
ЦОВВ	3	2	8	0
Черкаська	0	0	0	1
Чернігівська	2	0	0	2
Чернівецька	0	0	1	0

Примітка:

- 1.1. Формування сприятливого інвестиційного клімату, розвиток інвестиційного та експортного потенціалу (3600 тис грн – 6000 тис грн);
- 1.2. Підтримка підприємницької діяльності (3600 тис грн – 6000 тис грн);
- 1.3. Стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури та підтримка інноваційної діяльності (5000 тис грн – 12000 тис грн);
- 1.4. Стимулювання розвитку промислового інвестування (12000 тис грн – 48000 тис грн).

Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) реалізують 13 проєктів, основна частка яких зосереджена на підтримці інноваційної діяльності.

ЦОВВ зосереджені на високовартісних проектах, зокрема щодо стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури та підтримка інноваційної діяльності. Тернопільська область реалізує 10 проектів із помітним акцентом на підтримці підприємництва та інновацій. Регіонами з мінімальною активністю є Чернівецька та Луганська області (по 2 проекти в різних напрямках) та м. Київ (1 проект, що є найменшим серед усіх регіонів).

Чернівецька область є одним із найменших регіонів України з обмеженими ресурсами та низьким рівнем промислового розвитку, що може обмежувати її спроможність генерувати ініціативи для великих проектів. Відсутність розвиненої інноваційної інфраструктури ускладнює реалізацію проектів, спрямованих на підтримку підприємництва або розвиток інновацій. У Чернівецькій області історично домінує аграрний сектор, тому інноваційні або промислові ініціативи можуть бути пріоритетом меншою мірою.

Луганська область значно постраждала від бойових дій, що зменшило її здатність до реалізації проектів. Частина території області знаходиться під окупацією, що обмежує можливість реалізації державних програм. Виїзд населення та брак кваліфікованих фахівців впливають на здатність генерувати та реалізовувати проекти. Руйнування інфраструктури значно знижує потенціал для розвитку інноваційної економіки.

Київ, як найбільш економічно розвинений регіон, може бути менш зацікавлена у фінансуванні за рахунок бюджетних коштів. У Києві розташовано багато бізнес-центрів та компаній, які здатні самостійно інвестувати в інновації, не покладаючись на державні програми. Також Київ часто реалізує проекти, пов'язані з інфраструктурою, транспортом, ЖКГ або іншими сферами, а не безпосередньо інноваційною економікою. З огляду на результати аналізу можна дати такі рекомендації:

- рівномірний розподіл проектів (необхідно стимулювати активність у відстаючих регіонах, таких як Луганська, Чернівецька, Черкаська області);
- пріоритетність напрямів (розвивати напрями 1.3 і 1.4 у регіонах із низьким рівнем промислового розвитку для покращення економічної ситуації);
- залучення додаткових фінансів (підтримка областей із обмеженими ресурсами для участі в програмах).

## СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Порядок використання у 2025 році коштів державного фонду регіонального розвитку: затверджено постановою КМУ від 13 серпня 2025 р. № 971. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/971-2025-%D0%BF#Text>

2. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки: затверджено постановою КМУ від 5 серпня 2020 р. № 695 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n11>